

1R BATX · EEAE1 · UNITAT 4

Diner, sector financer i finances personals

Diner, inflació, sistema financer, pressupost, interès, cripto i fraus digitals

4

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- Explicar què és el diner, quines funcions té i com la inflació en canvia el valor.
- Descriure com funciona el sistema financer i els principals productes bancaris (comptes, targetes, préstecs, hipoteques i assegurances).
- Fer un pressupost personal i distingir estalvi, inversió i risc, amb càlculs senzills d'interès.
- Reconèixer què són la cadena de blocs i les criptomonedes, i com protegir-te dels fraus digitals.
- Valorar la banca ètica i el paper dels mercats financers i de les organitzacions internacionals.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

Desembre a l'Institut Joan Robinson. Plou i a la classe es parla del viatge de final de curs. L'equip de la Ruth mira un gràfic de línia que baixa i comença a preguntar-se on són els diners quan no són a la butxaca, què els passa amb el temps i qui els vigila.

❓ Quines coses fas servir per pagar (monedes, targeta, mòbil...)? Per què creus que la gent les accepta?

❓ Si un euro d'avui fos més petit demà, què passaria amb el que guardes?

❓ Què fa un banc amb els diners que hi deixes?

MAPA DE LA UNITAT

Què veurem

- **4.1** El diner i les seves funcions
- **4.2** El sistema financer i les relacions bancàries
- **4.3** Pressupost, estalvi, inversió i risc
- **4.4** Cadena de blocs, criptomonedes i ciberseguretat
- **4.5** Banca ètica, mercats financers globals i organitzacions internacionals

Tres funcions del diner

Mitjà d'intercanvi

Facilita comprar i vendre; resol el problema del troc.

Unitat de compte

Permet comparar valors: una samarreta val 15 €.

Reserva de valor

Guarda poder de compra per a més endavant.

CLAVE

El que importa és el que podem comprar, no el nombre d'euros: la **inflació** li fa perdre valor.

Els 1.000 € perden valor

Valor dels 1.000 € en euros d'avui, any a any (supòsit didàctic).

Cada any els preus es multipliquen per 1,048.

CLAVE

En 5 anys compren un **20,9 % menys**.

Cinc productes, cinc preguntes

PRODUCTE	QUÈ ÉS	QUÈ CAL MIRAR
Compte corrent	Diners per pagar i cobrar	Comissions i serveis
Dipòsit a termini	Diners guardats a canvi d'un interès	Interès i temps
Préstec	Diners rebuts que es retornen amb interessos	TAE i total que es retorna
Hipoteca	Préstec garantit amb l'habitatge	Tipus fix o variable i durada
Assegurança	Es paga una prima per cobrir un risc	Què cobreix i què exclou

CLAVE

Fixa't sempre en la **TAE**, no només en el tipus d'interès. El Fons de Garantia cobreix els dipòsits fins a **100.000 € per titular i entitat**.

Accions o bons

Accions

- Parts de la propietat d'una empresa
- Renda variable
- Poden donar beneficis o pèrdues

VS

Bons

- Deute que s'ha de retornar amb interessos
- Renda fixa
- Més previsible, però no garantit

CLAVE

Els preus d'uns i altres canvien cada dia segons l'**oferta i la demanda**.

Un pressupost mensual

CONCEPTE	IMPORT MENSUAL (SUPÒSIT)
Ingressos nets	1.600 €
Despeses fixes	950 €
Despeses variables	450 €
Estalvi (ingressos – despeses)	200 €

CLAVE

Estalvi de **200 € al mes (12,5 %)**: en 12 mesos, 2.400 €, justament l'objectiu del viatge.

Dues maneres de guardar 1.000 €

A · Dipòsit al 2 % compost

- 1.061,21 € al cap de 3 anys
- Risc baix
- Amb interès simple serien 1.060 €

VS

B · Producte arriscat (fictici)

- Amb un 50 %: 1.150 €
- Amb l'altre 50 %: 900 €
- Valor esperat: 1.025 €

CLAVE

Més risc no vol dir més rendiment: abans d'acceptar un risc, pregunta què es guanya a canvi.

🙋 PREGUNTA PER A LA CLASSE

Quant dona 1.000 € en un dipòsit al 2 % anual compost al cap de 3 anys?

A 1.060,00 €

B 1.061,21 €

C 1.020,00 €

✔️ $1.000 \times 1{,}02^3 = 1.061{,}21$ €. Amb interès simple serien 1.060 €: la diferència, 1,21 €, és interès compost.

Cadena de blocs i ciberseguretat

Cadena de blocs

Registre compartit en blocs enllaçats, difícil de modificar.

Criptomoneda

Actiu digital: no té garantia pública i el preu canvia molt de pressa.

Phishing

Un missatge que sembla d'un banc i demana les teves claus.

Dos passos

Contrasenyes diferents i llargues, i verificació en dos passos.

CLAVE

La cadena de blocs no garanteix que la informació de partida sigui certa, ni que el preu es mantingui.

REPÀS

Idees clau

- **Diner.** Funcions: intercanvi, unitat de compte i reserva de valor, inflació i poder adquisitiu.
- **Bancs.** Sistema financer: estalvi i inversió, productes bancaris i tae, fons de garantia de dipòsits.
- **Estalviar.** Pressupost, estalvi i inversió, interès simple i compost, rendibilitat, risc i liquiditat.
- **Cripto.** Cadena de blocs i criptomonedes, ciberseguretat.
- **Ètica.** Banca ètica, mercats financers i organitzacions internacionals.

PER ACABAR

Per pensar

1 Si guardes mil euros en un calaix durant cinc anys, quants euros tindràs i quant podràs comprar?

2 Quin d'aquests dos factors pesa més a l'hora de triar un producte financer: el rendiment o el risc? Per què?

3 Fes servir el pressupost del cas: quina partida reduiries per arribar a estalviar 250 € al mes?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**